

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Kfv.III.37.865/2017/7.

**A tanács tagjai:** dr. Kovács András a tanács elnöke  
dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet előadó bíró  
dr. Fekete Ildikó bíró

**A felperes:** (...)

**Az alperes:** Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal

**Az alperes képviselője:** (...) jogtanácsos

**A per tárgya:** közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata  
**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** alperes  
**A felülvizsgálni kért jogerős határozat:** Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság  
12.K.27.065/2017/13.

**Rendelkező rész**

A Kúria a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.065/2017/13. számú ítéletét és az alperes JN/22/00457-5/2016. számú határozatát - az elsőfokú határozatra kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezi.

A felek a költségeiket maguk viselik.

A feljegyzett kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A (...) Község Önkormányzata urnafal építését határozta el (...) szám alatt a (...) hrsz.-ú ingatlanon. A település temetővel nem rendelkezik, annak létesítésére nincs lehetősége. A közösség ennek pótlására a templom melletti telek területén 2×18 urnafülkét tartalmazó urnafalat tervezett elhelyezni. Ezen elhatározás alapján nyújtotta be kérelmét az építtető, amely kérelem alapján a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatala JN-07/EPO/02197-6/2016. számú határozatával (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) a tervezett urnafal építésére az építési engedélyt megadta, kikötésekkel.

- [2] A tervezett beruházás kivitelezésének helyszíne közvetlen szomszédságában található a felperes tulajdonát képező (...), (...) szám alatti (...) hrsz.-ú ingatlan. Az ingatlanon lévő felperesi felülépítmény közös telekhatáron áll az urnafal kivitelezésével érintett ingatlannal.
- [3] A határozattal szemben a felperes fellebbezéssel élt, melyben sérelmezte, hogy a hatósági eljárás megindulásáról csak a 4-es alszámú függő hatályú határozatból szerzett tudomást. Sérelmezte, hogy a lakóházától 20,4 méterre, a (...) hrsz.-ú ingatlanon álló lakóháztól pedig mindössze 7,97 méter távolságra állna a tervezett urnafal. A tervezett építkezés új temető, illetőleg temetkezési emlékhely létesítésének felel meg.
- [4] Hivatkozott a temetőkről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Temető tv.) 1. § (3) bekezdésére, a Temető tv. végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés és (3) bekezdésére (a továbbiakban: Vhr.), valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 10. § (2) bekezdésére, 14. § (2) bekezdés f) pontjára, 24. § (2) bekezdés m) pontjára, 30/B. § (2) bekezdés e) pontjára, valamint az 1. számú mellékletre.
- [5] Előadta, hogy a jogsérelem a tulajdonában álló ingatlan használati jogának a tervezett építés megvalósulása esetén bekövetkező szükségtelen és állandó jellegű zavarása miatt állna be, továbbá az ingatlan hasznosítási jogát korlátozná, érdeksérelem következik be az intimitásvesztés miatt, a beruházás folytán az ingatlan értékvesztést szenved. Az ingatlan forgalomképességének csökkenése következne be.
- [6] Az alperes JN/22/00457-5/2016. számú határozatával az eljárási költségekre vonatkozó határozati rendelkezés megváltoztatása mellett az elsőfokú határozatot érdemben helybenhagyta.

#### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [7] A felperes keresettel fordult a bírósághoz, melyben kérte az alperesi határozat hatályon kívül helyezését. Előadta, hogy az elsőfokú építésügyi hatóság a felperesi tudomásszerzést megelőző 4 nappal korábban már meghozta határozatát, mindössze egyetlen nappal a hatóság által első értesítésként definiált függő hatályú határozat postára adását követően.
- [8] A tisztességes eljárás követelményét sérti felperes álláspontja szerint az elsőfokú határozat azon megállapítása, mely szerint a szomszédos ingatlanok tulajdonosai az elsőfokú eljárásban nyilatkozatot nem tettek. Az alperes nem értékelte kellő súllyal, hogy az építési engedélyezési eljáráshoz szükséges helyszíni szemlét a határozat keltének másnapján és nem a határozathozatalt megelőzően tartotta meg az elsőfokú építésügyi hatóság. A területfelhasználási szempontból a temető különleges terület, az OTÉK rendelkezése egyértelműen kizárja falusias lakóterületen új temető, temetkezési emlékhely létesítését.
- [9] Az alperes védekezésében a kereset elutasítását kérte.

#### **Az elsőfokú ítélet**

- [10] Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta. Kifejtette, hogy az alperes nem vitatta, hogy a felperest a hatósági eljárásba csak 2016. november 17. napján kelt és az elsőfokú építésügyi hatósághoz ugyanezen a napon érkezett kérelme alapján vonta be. Önmagában azonban az a körülmény, hogy a felperes az eljárás ezen szakaszában nem gyakorolhatta az ügyfelet megillető jogait, a bíróság álláspontja szerint nem minősül olyan súlyú eljárási jogszabálysértésnek, amely a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését önmagában megalapozná.
- [11] A felperes sem vitatta, hogy az elsőfokú építésügyi hatósági határozatot részére a hatóság kézbesítette, ellene jogorvoslattal élt. A jogerős határozat szabályszerű kézbesítése is megtörtént. Figyelemmel erre, eljárási jogszabálysértés okán a határozat hatályon kívül helyezésére irányuló kereset nem volt teljesíthető.

- [12] Az anyagi jogszabálysértést tekintve a kérelmező az urnafal építésének engedélyezésére irányuló kérelmében pontosan megjelölte azt a rendeltetést, amely a felperes kereseti előadásával egyezően, nem vitásan különleges rendeltetésű terület igénybevételét vonná maga után. A felperes által is felhívott Vhr. 12. § (1) bekezdése szerint hamvasztásos temetés esetén az urnába helyezett hamvak temetési helye lehet urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt.
- [13] A fenti megfogalmazásból következően temetési helyen történhet az urnák elhelyezése, amely temetési hely fogalmát a Temető tv. az értelmező rendelkezések körében, a 3. § d) pontjában határozza meg: a temetőben vagy a temetkezési emlékhelyen létesített sírhely, sírbolt, urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt, valamint a hamvasztó üzemi építmény területén, ingatlanán létesített urnafülke, urnasírhely. A temetési helyek egyes formái, a temetés módja, továbbá a földben vagy építményben történő elhelyezkedése alapján különböznek egymástól.
- [14] Fogalmi meghatározásra figyelemmel nincs jelentősége annak a felperes által vitatott fogalmi különbségtételnek, hogy temetőnek vagy temetkezési emlékhelynek minősül-e a tervezett beruházással érintett ingatlant, bármely fogalmi meghatározás alá sorolva a tervezett építkezést, illetve annak eredményét, temetési helyről beszélünk, amely temetési hely leginkább a temetkezési emlékhely fogalmi követelményéhez kapcsolható, mely szerint: a temetőn kívül, különösen templomban, altemplomban, templomkertben, történeti kertben, urnacsarnok házban vagy más építményben és területen lévő, az elhunytak eltemetésére, urnák elhelyezésére és hamvak szétszórására szolgál.
- [15] A bíróság nem osztotta az alperes azon álláspontját, hogy az építési engedélyezési eljárás során nem bír jelentőséggel a tervezett beruházás funkciója, rendeltetése, azaz építési, illetve használatba vételi engedély kiadását követően lehet az csak a vizsgálat tárgya. Nem értelmezhető az az alperes ellenkérelmében tett nyilatkozat, mely szerint a kérelmező az építési engedély birtokában az építkezésre kap jogosultságot nem pedig a szolgáltatás nyújtására. Utalt a bíróság az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban Étv.) 37. § (2) bekezdésében foglaltakra, melyre figyelemmel polgári jogi igényt nem dönthet el egy építésügyi hatósági eljárás. Ebből azonban nem következik az az alperesi következtetés, hogy az építmény rendeltetése közömbös az engedélyezési eljárás során.
- [16] Utalt a bíróság (...) község települési rendezési tervére, melyet a képviselő-testület 10/2005. (XII.20.) rendelete tartalmaz, és amely az ingatlant belterületi falusias lakóövezetbe sorolja, továbbá a HÉSZ 4. § (2), a) pontjának szabályaira, mely szerint a többi között legfeljebb 2 lakásos lakóépület, mező- és erdőgazdasági építmény, kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó épület helyezhető el e területen.
- [17] Nem osztotta a bíróság az alperes azon álláspontját, hogy a tervezett építmény rendeltetése, elhelyezése és kialakítása megfelel a HÉSZ előírásainak arra figyelemmel, hogy egyfajta szolgáltató tevékenységet kívánnak nyújtani az építményben. Ezen alperesi álláspont nem igazolható az OTÉK 14. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt azon rendelkezés felhívásával, mely szerint a falusias lakóterületen elhelyezhető épület kereskedelmi, szolgáltató rendeltetést is tartalmazhat a lakó rendeltetésen kívül. A bíróság álláspontja szerint a Temető tv. urna elhelyezésének módjára, formájára vonatkozó rendelkezései nem bírnak jelentőséggel, hiszen a temetési helyen kerülhet sor az urnafal létesítésére, amely temetési hely a Temető tv. fogalmi meghatározása szerint temetkezési emlékhelynek minősíthető. Az, hogy részleges vagy teljes körű szolgáltatást végez-e az építtető az urnák elhelyezése során közömbös a fogalmi meghatározás vizsgálatánál.
- [18] Osztotta a bíróság a felperes azon álláspontját, mely szerint temető területnek kell minősíteni a tervezett építkezéssel érintett (...) hrsz.-ú ingatlant, amely terület pedig az OTÉK 24. § (2) bekezdés m) pontja értelmében csak különleges területen helyezhető el. Az alperes határozata tehát jogszabályt sért, ezért a bíróság az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az új eljárás elrendelését mellőzte, mivel a beruházás kivitelezésére nincsen jogszabályi lehetőség.

## **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [19] A jogerős ítélettel szemben az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és helyette új határozat hozatalát, másodlagosan pedig a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítéletet kérte hatályon kívül helyezni és a bíróságot új eljárás lefolytatására utasítani. Utalt a Vhr. 12. § (1)-(2) bekezdésére, melyre tekintettel a bíróság értelmezése téves, ugyanis a 33. § (3) bekezdése alapján, a megfelelően kiadott urna bármely olyan ingatlanon elhelyezhető vagy eltemethető, ahol a tulajdonos (kezelő), továbbá az ingatlan jogszerű használója ehhez hozzájárult, és a kegyeleti igények biztosíthatók, valamint a hamvakat tartalmazó urnát temetőn, temetési helyen és temetkezési emlékhelyen kívül is el lehet helyezni.
- [20] A bíróság indirekt módon értelmezi a törvény fent hivatkozott fogalom meghatározását és figyelmen kívül hagyja a Vhr. 33. § (3) bekezdésében leírtakat. Miután az urnafal nem temetőben vagy temetkezési emlékhelyen és nem is hamvasztó üzemi építmény területén, ingatlanán kerülne elhelyezésre, ezért az nem minősülne temetési helynek.
- [21] Utalt az alperes a Temető tv. 3. § a) pontjára és ennek alapján kifejtette, hogy a létesíteni kívánt urnafal és az annak elhelyezésére szolgáló terület nem minősülne sem temetőnek sem temetkezési emlékhelynek, hiszen nem közegészségügyi rendeltetésűek és nem teszik lehetővé az elhunytak eltemetését. A hamvakat tartalmazó urna temetőn és temetkezési emlékhelyen kívüli elhelyezésére is van lehetőség, illetve nem kell, hogy az a helyi építési szabályzat és szabályozási terv szerinti különleges területen történjen.
- [22] Az alperes az eljárás során többször is észrevételezte, hogy az építtető az építési engedély birtokában az adott rendeltetésű építmény megépítésére - a szolgáltatásnak majd helyet adó építmény megvalósítására - kap jogosultságot, nem pedig az abban folytatni kívánt szolgáltatás nyújtására. Az adott szolgáltatás nyújtására külön eljárás keretében kell engedélyt vagy jogosultságot szerezni. A HESZ 4. § (2) bekezdés a) pontja szerint az LF jelű építési övezetben egyebek mellett legfeljebb 2 lakásos lakóépület, mező- és erdőgazdasági (üzemi) építmény, kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó épület helyezhető el. Az OTÉK 10. § (2) bekezdés b) pontja szerint a falusias lakóterületen elhelyezhető épület kereskedelmi, szolgáltató rendeltetést is tartalmazhat a lakó rendeltetésen kívül. Tekintettel arra, hogy az építéssel érintett ingatlanon található egy lakóházként nyilvántartott épület, így ez a feltétel is teljesül.
- [23] A szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szolg.tv.) 2. § 1) pontja alapján szolgáltatási tevékenységnek minősül bármely önálló, üzletszerűen - rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett - végzett gazdasági tevékenység, kivéve a termelő tevékenységet és a közhatalom gyakorlását. A tervezett urnafal alperesi álláspont szerint szolgáltató funkciót tölt be, melynek rendeltetése, elhelyezése és kialakítása megfelel a fenti előírásoknak, ezért építésügyi szempontból az építési engedély kiadásának nem volt akadálya.
- [24] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, hivatkozva arra, hogy az alperes több alkalommal figyelmen kívül hagyta az általa is hivatkozott jogszabályok vagy okiratok pontos szövegét, illetve a jogi környezetet, emiatt az eredeti jelentést eltorzítva vagy a rendelkezést szöveggörnyezetéből kiragadva tévesen értelmezi a jogszabályokat.

## **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [25] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben alapos.
- [26] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (1)-(2) bekezdés szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati

kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között dönt. A felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet jogszerűségének megítélése.

- [27] A Kúria mindenekelőtt arra mutat rá, hogy a perbeli jogkérdés eldöntéséhez az adott ügy tárgyára vonatkozó, egymásra épülő jogszabályi rendelkezések együttes értelmezése szükséges.
- [28] A Temető tv. 3. § a) pont szerint temető: a település közigazgatási területén belüli, beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt, építési használata szerinti zöldfelületi jellegű különleges terület, amely kegyeleti célokat szolgál, közegészségügyi rendeltetésű, és amelyet az elhunytak eltemetésére, a hamvak elhelyezésére létesítettek és használnak, vagy használtak.
- [29] A 3. § c) pont értelmében temetkezési emlékhely: a temetőn kívül, különösen templomban, altemplomban, templomkertben, történeti kertben, urnacsarnokházban vagy más építményben és területen lévő, az elhunytak eltemetésére, urnák elhelyezésére és hamvak szétszórására szolgál.
- [30] A 3. § d) pont szerint temetési hely: a temetőben vagy a temetkezési emlékhelyen létesített sírhely, sírbolt, urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt, valamint a hamvasztóüzemi építmény területén, ingatlanán létesített urnafülke, urnasírhely. A temetési helyek egyes formái, a temetés módja, továbbá a földben vagy építményben történő elhelyezkedése alapján különböznek egymástól.
- [31] A 21. § (1) bekezdése szerint az elhunytat temetőben vagy temetkezési emlékhelyen létesített temetési helyen kell eltemetni. Hamvasztásos temetés esetén a hamvak urnában helyezhetők el, illetőleg - a kormányrendeletben előírt feltételek szerint - szétszórhatók.
- [32] A Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése szerint a helykijelölés során [tudniillik temető vagy temetkezési emlékhely létesítése esetén] figyelemmel kell lenni a temetővel, temetési hellyel szomszédos beépített vagy beépítésre szánt terület használóinak méltányolható érdekeire is.
- [33] A 12. § (1) bekezdés szerint hamvasztásos temetés esetén az urnába helyezett hamvak temetési helye lehet urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt. Az urna koporsós temetési helyre is temethető.
- [34] A 33. § (3) bekezdése szerint a Tv. 21. §-ában foglaltaknak megfelelően kiadott urna bármely olyan ingatlanon vagy temetkezési emlékhelyen elhelyezhető vagy eltemethető, ahol a tulajdonos (kezelő), továbbá az ingatlan jogszerű használója ehhez hozzájárult és a kegyeleti igények biztosíthatók. Ezek a rendelkezések a korábban temetőben elhelyezett urnára is alkalmazhatóak.
- [35] Az OTÉK 14. § (2) bekezdés b) pontja szerint falusias lakóterületen elhelyezhető épület - a lakó rendeltetésen kívül - kereskedelmi, szolgáltató rendeltetést is tartalmazhat.
- [36] A 24. § (2) bekezdés m) pontja szerint különleges terület: a temető területe.
- [37] Az 1. számú melléklet 59. pontja szerint kereskedelmi, szolgáltató és raktár rendeltetés: termékek és szolgáltatások értékesítése, tárolása.
- [38] A Kúria rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság azért helyezte hatályon kívül új eljárás elrendelése nélkül az építési hatósági határozatokat, mivel a beruházás kivitelezésére nem látott jogszabályi lehetőséget. Az elsőfokú ítélet egyfelől azt állapította meg, hogy - a fogalmi meghatározástól függetlenül - temetési helyről kell beszélni jelen ügyben, amely temetési hely leginkább a temetkezési emlékhely fogalmi követelményéhez kapcsolható, (ítélet 4. oldal 5. bekezdése), másfelől ugyanakkor arról szól, hogy a terület temető területnek minősül, miáltal az OTÉK 24. § (2) bekezdés m) pontja értelmében csak különleges rendeltetésű területen helyezhető el, (ítélet 5. oldal 5. bekezdés). A két megállapítás azonban egyfelől egymással nem teljesen koherens, illetőleg másfelől az elsőfokú bíróságnak lényegében önmagában az OTÉK-ra, mint a jogvitát érdemben eldöntő joghelyre való hivatkozása sem helytálló.
- [39] Ugyancsak nem helytálló azonban az alperesnek a Korm. rendelet 33. §-ára történő hivatkozása sem, mivel abból nem következik, hogy az urnafalat ki lehetne venni a temető vagy temetkezési emlékhely fogalma alól. A 33. § (3) bekezdése meghivatkozása azért volt téves, mert az urnafal, mint építmény elhelyezéséről, felépítéséről van jelen ügyben szó, és nem egy urna elhelyezéséről.
- [40] A Kúria hangsúlyozza, hogy az urnafal egyértelműen építményt jelent, és amely temetési helynek minősül, temetési hely pedig temetőben vagy temetkezési emlékhelyen létesíthető, [Temető tv. 21. § (1) bekezdés]. Az a hely tehát, ahová az urnafalat (mint építményt) meg kívánják valósítani, vagy

temető vagy temetkezési emlékhely lehet. Az építési hatóságnak kell minősítenie, hogy melyik eset áll fenn, illetve ha temetési emlékhelyről van szó, akkor vonatkozik-e rá az OTEK különleges rendeltetésű területre vonatkozó kikötése, (lsd. lévén jelen ügyben a templomkert melletti területről van szó), továbbá az építési hatósági eljárásban releváns kérdés-e az építménnyel kapcsolatban folytatni kívánt tevékenységi kör.

- [41] Az építésügyi hatóságnak az építési engedély kérelmet a releváns jogszabályok egymásra épülő koherens rendszerét szem előtt tartva kell ismét elbírálni, abban döntést hozni, figyelemmel a felperes által felhozott és részletesen indokolt szomszédjogi kérdésekre is, amelyet egyébiránt a Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése külön és kifejezetten előír.
- [42] Mindezekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú jogerős ítéletet, valamint az alperesi határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra, új határozat hozatalára kötelezte. A megismételt eljárásban a fentiekben már kifejtettek szerint, a megjelölt jogszabályokat szem előtt tartva kell az építési engedély kérelmet elbírálni, figyelemmel a felperesnek már a fellebbezésében és a keresetlevelében is felhozott szomszédjogi panaszaira is.

### **A döntés elvi tartalma**

- [43] *Az urnák elhelyezésére szolgáló építmény temetkezési helynek minősül, ezért vagy temetőben vagy temetkezési emlékhelyen hozható létre. Ezen építmény felépítésére irányuló építési engedélyezési eljárásban a hatóságnak az általános építési előírások mellett figyelemmel kell lennie a speciális (temetkezési célú területekre és építményekre vonatkozó) rendelkezésekre is.*

### **Záró rész**

- [44] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [45] Felperes az elsőfokú eljárásban személyesen járt el, ezért részére elsőfokú perköltség nem merült fel, a felülvizsgálati eljárásban pedig - figyelemmel a részleges pernyertességre - a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felek viselik a saját költségüket.
- [46] A feljegyzett kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [47] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. március 12.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. előadó bíró,  
Dr. Fekete Ildikó s.k. bíró